

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. rugsėjo 19 d.*

„Laisvas asmenų judėjimas — Įsisteigimo laisvė — Laisvė teikti paslaugas — Direktyva 2005/36/EB — Profesinių kvalifikacijų pripažinimas — Stomatologo profesija — Gydytojo profesijos savitumas ir išskirtinumas — Bendras rengimas“

Byloje C-492/12

dėl *Conseil d'État* (Prancūzija) 2012 m. spalio 19 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. lapkričio 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Conseil national de l'ordre des médecins

prieš

Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche,

Ministre des Affaires sociales et de la Santé,

dalyvaujant

Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai J. Malenovský, U. Löhmus, M. Safjan (pranešėjas) ir A. Prechal,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Conseil national de l'ordre des médecins*, atstovaujamos advokato J. Barthelemy,
- *Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes*, atstovaujamos advokato F. Thiriez,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos D. Colas, N. Rouam ir F. Gloaguen,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek,

* Proceso kalba: prancūzų.

— Airijos, atstovaujamos E. Creedon,

— Europos Komisijos, atstovaujamos H. Støvlbæk ir H. Tserepa-Lacombe,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, p. 22), iš dalies pakeistos 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL L 311, p. 1; toliau – Direktyva 2005/36), išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Conseil national de l'ordre des médecins* (Nacionalinė gydytojų asociacijos taryba, toliau – CNOM) ir, pirma, *ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche* (Aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų ministras) bei, antra, *ministre des Affaires sociales et de la Santé* (Socialinių reikalų ir sveikatos ministras), dalyvaujant įstojusiai į bylą šaliai *Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes* (Nacionalinė stomatologų chirurgų asociacijos taryba), dėl 2011 m. kovo 31 d. Įsakymo, kuriuo sudaromas kvalifikacinio rengimo sąrašas ir nustatomos taisyklės, susijusios su specializuotų odontologijos studijų diplomais (2011 m. balandžio 19 d. JORF, p. 6854; toliau – ginčijamas įsakymas), teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyva 2005/36 buvo panaikintos 1978 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 78/686/EEB dėl dantų gydytojų diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas (OL L 233, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 67), 1978 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 78/687/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių dantų gydytojų veiklą, suderinimo (OL L 233, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 76) ir 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/16/EEB, skirta padėti laisvam gydytojų judėjimui ir jų diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusiam pripažinimui (OL L 165, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 86).
- 4 Direktyvos 2005/36 22 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Visos valstybės narės turėtų pripažinti gydytojo odontologo profesiją kaip savitą profesiją, kitokią nei medicininės praktikos gydytojo, besispecializuojančio ar nesispecializuojančio odontostomatologijos srityje. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad gydytojams odontologams suteikiamas išsilavinimas suteiktų jiems įgūdžių, būtinų dantų, burnos, žandikaulio ir susijusių audinių anomalijų ir ligų profilaktikai, diagnostikai ir gydymui. Gydytojo odontologo profesine praktika turėtų užsiimti tik turintieji gydytojo odontologo kvalifikaciją, nustatytą šioje direktyvoje.“

- 5 Šios direktyvos 21 straipsnyje, susijusiam su automatinio pripažinimo principu, numatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė pripažįsta tokį gydytojo formalios kvalifikacijos įrodymą, suteikiantį galimybę užsiimti pagrindinio rengimo gydytojo ir gydytojo specialisto, bendrosios praktikos slaugytojo, gydytojo odontologo, specializuoto gydytojo odontologo, veterinarijos gydytojo, vaistininko ir architekto profesine veikla, kurios rūšys išvardytos atitinkamai V priedo 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 ir 5.7.1 punktuose, kuris atitinka būtiniausius rengimo reikalavimus, nurodytus atitinkamai 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 ir 46 straipsniuose, ir, vertindama galimybę užsiimti profesine veikla, tokį įrodymą savo teritorijoje laiko tokiu pačiu kaip ir jos išduodamas formalios kvalifikacijos įrodymas.

<...>

7. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, kurias ji patvirtina dėl šio skyriaus reglamentuojamos srities formalios kvalifikacijos įrodymų išdavimo. <...>

Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbia atitinkamą pranešimą, kuriame nurodo valstybių narių patvirtintus oficialią kvalifikaciją įrodančius profesinius vardus, ir, kai reikia, oficialios kvalifikacijos patvirtinimo dokumentą išduodančią instituciją, su juo pateikiamą pažymėjimą ir atitinkamai V priedo 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 ir 5.7.1 punktuose nurodytą profesinį vardą.“

- 6 Minėtos direktyvos 24 straipsnio, susijusio su pagrindiniu medicininiu rengimu, 2 dalyje numatyta:

„Pagrindinį medicininį rengimą turi sudaryti iš viso ne trumpesnės kaip šešerių metų trukmės studijos arba 5 500 valandų teorinio ir praktinio rengimo, kurį vykdo arba prižiūri universitetas.

<...>“

- 7 Direktyvos 2005/36 25 straipsnis, susijęs su specializuotu medicininiu rengimu, suformuluotas taip:

„1. Į specializuotą medicininį rengimą turi būti leidžiama priimti tik baigus patvirtintas šešerių metų studijas, kaip 24 straipsnyje nurodytos rengimo programos dalį, kurių metu rengiamas asmuo įgyja reikiamų pagrindinių medicinos žinių.

2. Specializuotą medicininį rengimą turi sudaryti teorinis ir praktinis rengimas universitete arba medicinos mokomojoje ligoninėje arba, kai taikytina, sveikatos priežiūros įstaigoje, tuo tikslu patvirtintoje kompetentingų institucijų ar įstaigų.

Valstybės narės užtikrina, kad V priedo 5.1.3 punkte nurodytų specializuoto medicininio rengimo kursų trukmė būtų ne trumpesnė kaip nurodyta tame punkte. Rengimas turi būti prižiūrimas kompetentingų institucijų ar įstaigų. Būsimieji gydytojai asmeniškai dalyvauja tos įstaigos veikloje ir vykdo visus jos įsipareigojimus.

<...>

4. Valstybės narės išduoda specializuoto medicininio rengimo įrodymą tik tuomet, jei turimas V priedo 5.1.1 punkte nurodytas pagrindinio medicininio rengimo įrodymas.

<...>“

8 Direktyvos 2005/36 34 straipsnyje, susijusiame su pagrindiniu odontologiniu rengimu, numatyta:

„1. Į pagrindinį odontologinį rengimą leidžiama priimti tik turint diplomą ar pažymėjimą, suteikiantį galimybę pradėti atitinkamas studijas valstybės narės universitetuose ar jiems lygiavertėse aukštojo mokslo institucijose.

2. Pagrindinį odontologinį rengimą turi sudaryti iš viso ne trumpesnės kaip penkerių metų trukmės teorinės ir praktinės studijos, apimančios bent V priedo 5.3.1 punkte nurodytą programą, universitete arba aukštojo mokslo institucijoje, kurioje vykdomas rengimas, pripažintas kaip esantis lygiavertės lygio, arba prižiūrint universitetui.

<...>

3. Pagrindinis odontologinis rengimas turi užtikrinti, kad asmuo įgytų tokių žinių ir įgūdžių:

- a) pakankamai mokslų, kuriais grindžiama odontologija, žinių ir gerai suprastų mokslinę metodiką, įskaitant biologinių funkcijų įvertinimo, moksliai pagrįstų faktų įvertinimo ir duomenų analizės principus;
- b) pakankamai suprastų sveiko ir sergančio žmogaus sandarą, fiziologiją ir elgseną, taip pat ir fizinės bei socialinės aplinkos įtaką asmens sveikatos būklei tiek, kiek šie veiksniai veikia odontologiją;
- c) pakankamai žinių apie dantų, burnos, žandikaulių ir susijusių audinių, tiek sveikų, tiek nesveikų, sandarą bei funkcijas ir jų ryšį su bendra paciento sveikatos būkle ir fizine bei socialine gerove;
- d) pakankamai klinikinių disciplinų ir metodikos žinių, leidžiančių gydytojui odontologui visapusiškai susipažinti su dantų, burnos, žandikaulių ir susijusių audinių anomalijomis, pakitimais ir ligomis, ir su profilaktine, diagnostine ir terapine odontologija;
- e) atitinkamą klinikinę patirtį esant tinkamai priežiūrai.

Šis rengimas turi suteikti jam įgūdžių, būtinų atlikti visus veiksmus, įskaitant anomalijų ir ligų, susijusių su dantų, burnos, žandikaulių ir kitų audinių profilaktika, diagnostika ir gydymu.“

9 Šios direktyvos 35 straipsnyje, susijusiame su specializuotu odontologiniu rengimu, nurodyta:

„1. Į specializuotą odontologinį rengimą turi būti leidžiama priimti tik baigus penkerių metų teorines ir praktines studijas pagal 34 straipsnyje nurodytą rengimo programą arba turint šios direktyvos 23 ir 37 straipsniuose [susijusiuose su įgytomis teisėmis] nurodytus dokumentus.

<...>

3. Valstybės narės išduoda specializuoto odontologinio rengimo įrodymą tik tuomet, jei turimas V priedo 5.3.2 punkte nurodytas pagrindinio odontologinio rengimo įrodymas.“

10 Minėtos direktyvos 36 straipsnyje gydytojo odontologo profesinė veikla reglamentuojama taip:

„1. Taikant šią direktyvą, gydytojų odontologų profesinė veikla – tai šio straipsnio 3 dalyje apibrėžta profesinė veikla, vykdoma pagal V priedo 5.3.2 punkte nurodytą profesinę kvalifikaciją.

2. Gydytojo odontologo profesija turi būti grindžiama 34 straipsnyje nurodytu odontologiniu rengimu ir tai yra savita profesija, skirtinga nuo kitų bendrojo pobūdžio ar specializuotų medicinos profesijų. Norint užsiimti gydytojo odontologo veikla, būtina turėti V priedo 5.3.2 punkte nurodytą formalios kvalifikacijos įrodymą. Tokio formalios kvalifikacijos įrodymo turėtojai traktuojami taip pat, kaip tie, kuriems taikomas 23 arba 37 straipsnis.

<...>“

- 11 Direktyvos 2005/36 V priede, susijusiame su pripažinimu remiantis minimalių mokymo sąlygų koordinavimu, numatyti pagrindinio ir specializuoto rengimo įrodymai tiek gydytojams, tiek gydytojams odontologams.
- 12 Tarp specializuotų medicinos mokomųjų dalykų, išvardytų minėto priedo 5.1.3 punkte, yra „dantų, burnos, veido ir žandikaulių chirurgija (pagrindinis medicininis rengimas ir stomatologinis rengimas)“ ir numatyta sąlyga, kad turi būti „baigtos ir pripažintos pagrindinės medicinos studijos (24 straipsnis) ir pagrindinės stomatologijos studijos (34 straipsnis)“. Šioje srityje specializuoto medicininio rengimo įrodymams pripažinimo sistema taikoma devyniose valstybėse narėse: Belgijos Karalystėje, Vokietijos Federacinėje Respublikoje, Airijoje, Kipro Respublikoje, Liuksemburgo Didžiojoje Kunigaikštystėje, Vengrijoje, Maltos Respublikoje, Suomijos Respublikoje ir Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje.
- 13 Be rengimo, susijusio su „dantų, burnos, veido ir žandikaulių chirurgija (pagrindinis medicininis rengimas ir stomatologinis rengimas)“, minėtame Direktyvos 2005/36 V priedo 5.1.3 punkte taip pat minimas rengimas, susijęs su „veido ir žandikaulių chirurgija (pagrindinis medicininis rengimas)“. Kiek tai susiję su Prancūzijos Respublika, šiame priede nurodyta: „chirurgie maxillo-faciale et stomatologie“.
- 14 Dėl gydytojo odontologo pagrindinio rengimo minėto priedo 5.3.2 punkte nurodyta kvalifikacija „chirurgien-dentiste“, kaip Prancūzijoje naudojamas profesinę kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas.
- 15 Dėl gydytojo odontologo specializuoto rengimo kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų Direktyvos 2005/36 V priedo 5.3.3. punkte nurodyta: „Burnos chirurgija“. Šiuo atžvilgiu pripažįstami šešiolikos valstybių narių kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai, o Prancūzijos Respublikos tarp šių valstybių nėra.
- 16 Šio priedo 5.3.1 punkte taip pat nurodoma gydytojų odontologų studijų programa, visų pirma susijusi su medicinos ir biologijos bei bendrosios medicinos dalykais. Tarp šių dalykų yra anatomija, embriologija, histologija, įskaitant citologiją, fiziologija, biochemija (arba fiziologinė chemija), pataloginė anatomija, bendroji patologija, farmakologija, mikrobiologija, prevencinė medicina ir epidemiologija, radiologija, bendroji chirurgija, vidaus ligos, įskaitant vaikų ligas, otorinolaringologija, dermatovenerologija ir anesteziologija. Nuskausminamosios ir raminamosios priemonės odontologijoje, specialioji chirurgija, specialioji patologija ir odontologinė radiologija yra tarp tiesiogiai su odontologija susijusių dalykų, įtrauktų į minėtą studijų programą.

Prancūzijos teisė

- 17 Visuomenės sveikatos kodekso (*code de la santé publique*) R. 4127-70 straipsnis suformuluotas taip:
„Kiekvienas gydytojas iš principo turi teisę atlikti visus su diagnostika, profilaktika ir gydymu susijusius veiksmus. Tačiau nesant išskirtinių aplinkybių jis neturi imtis gydymo ar jį tęsti arba išrašyti receptų srityse, kuriose neturi pakankamai žinių, patirties ar priemonių.“

18 Minėto kodekso R. 4127-204 straipsnyje nustatyta:

„Stomatologas chirurgas jokių atvejų neturi verstis savo profesija esant sąlygoms, kai gali būti pakenkta gydymo kokybei ir suteiktam gydymui ar pacientų saugumui. Visų pirma jis turi imtis veiksmų ir užtikrinti, kad jo padėjėjai ar asistentai imtųsi visų veiksmų, kurių reikia, norint išvengti ligos plitimo.

Nesant išskirtinių aplinkybių jis neturi imtis veiksmų, gydyti ar išrašyti receptų srityse, kuriose neturi pakankamai profesinės kompetencijos ar materialinių priemonių.“

19 Švietimo kodekso, iš dalies pakeisto 2009 m. liepos 21 d. Įstatymo Nr. 2009-879 43 straipsniu (2009 m. liepos 22 d. JORF, p. 12184), L 634-1 straipsnyje numatyta:

„Į trečiąją odontologijos studijų ciklą, vadinamą odontologijos internatūra, galima patekti laimėjus nacionalinį konkursą, skirtą antrąją odontologijos studijų ciklą sėkmingai baigusiems studentams.

Studentai, kurie pasibaigus konkursui tampa odontologijos internais, gali lankyti trečiojo studijų ciklo kvalifikacinio rengimo dalykus, kurių sąrašą sudaro už aukštąjį mokslą ir sveikatą atsakingi ministrai. Dalykų ir mokomosios universitetinės ligoninės pasirinkimas priklauso nuo suskirstymo po internatūros egzaminų.

Sėkmingai pabaigę šį trečiąjį ciklą ir apsigynę mokslinius darbus, be valstybinio stomatologo chirurgo diplomo, internai gauna diplomą, kuriame nurodoma įgyta kvalifikacija.

<...>“

20 2011 m. sausio 5 d. Dekreto Nr. 2011-22 dėl odontologijos studijų trečiojo ciklo organizavimo (2011 m. sausio 7 d. JORF, p. 447) 9 straipsnyje nustatyta:

„Odontologijos studijų trečiojo ciklo kvalifikacinio rengimo sąrašas sudaromas už aukštąjį mokslą ir sveikatą atsakingų ministrų įsakymu. Tam tikri mokomieji dalykai gali būti bendri tiek medicinai, tiek odontologijai.“

21 Ginčijamo įsakymo 1 straipsnyje numatyta:

„Nustatomas toks kvalifikacinio rengimo, kurį pabaigus išduodami specializuotų studijų diplomai studentams, dalyvaujantiems trečiajame odontologijos studijų cikle, sąrašas:

- burnos chirurgijos specializuotų studijų diplomai, bendras medicinos ir odontologijos studijos,
- dantų ir žandikaulių ortopedijos specializuotų studijų diplomai,
- burnos ir dantų medicinos specializuotų studijų diplomai.“

22 Šio įsakymo 3 straipsnyje nurodoma:

„Odontologijos internai, surinkę pakankamai balų konkurse į odontologijos studijų trečiąjį ciklą, įtraukiami į sąrašus asmenų, pageidaujančių gauti šio įsakymo 1 straipsnyje minėtus specializuotus studijų diplomus.

Medicinos internai, surinkę pakankamai balų nacionaliniuose egzaminuose į specializuotų medicinos studijų trečiąjį ciklą, taip pat įtraukiami į bendras tiek odontologijai, tiek medicinai studijas.“

- 23 Ginčijamo įsakymo priede aprašyta teorinio burnos chirurgijos mokymo programa apima, be kita ko, periapexso ir odontogeninių arba neodontogeninių žandikaulių cistų chirurgijos mokomąjį dalyką, ikiprotezinę ir implantų chirurgiją, gerybinių navikų patologijos studijas, seilių patologiją ir ortodontinį chirurginį bei ortognatinį gydymą.
- 24 Tame pačiame priede numatyta, kad šios universitetinės studijos apima, be kita ko, mažiausiai trijų semestrų trukmės praktiką specializuotame odontologijos skyriuje ir trijų semestrų trukmės praktiką specializuotame veido ir žandikaulių chirurgijos skyriuje. Remiantis Visuomenės sveikatos kodekso R. 4127-70 ir R. 4127-204 straipsniais, tiek gydytojai, turintys burnos chirurgijos specializaciją, tiek stomatologai chirurgai, turintys tokią specializaciją, gali teisėtai įprastu būdu atlikti visus su šia specializacija susijusius veiksmus nepažeisdami savo profesinės etikos kodeksų.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 25 CNOM pateikė *Conseil d'État* prašymą dėl įgaliojimų viršijimo panaikinti ginčijamą įsakymą, motyvuodama, be kita ko, tuo, kad šis įsakymas prieštarauja Direktyvai 2005/36, konkrečiai jos 24, 25 ir 36 straipsniams. *Conseil national de l'ordre des chirurgiens-dentistes* įstojo į pagrindinę bylą palaikyti minėtą įsakymą priėmusių ministrų reikalavimų.
- 26 Ginčijamu įsakymu sukuriama bendra kvalifikacinio rengimo programa, skirta trečiojo ciklo studentams odontologijos internams ir trečiojo ciklo studentams medicinos internams, kurią pabaigus suteikiamas specializuotų burnos chirurgijos studijų diplomai.
- 27 Ieškinyje, pateiktame prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, CNOM nurodo ieškinio pagrindą, susijusį su tuo, kad Dekreto Nr. 2011-22 9 straipsnis ir pagal šį straipsnį priimtas ginčijamas įsakymas yra nesuderinami su Direktyvos 2005/36 nuostatomis dėl to, kad dalykus, kurių mokoma naujame trečiajame rengimo cikle, kuris prienamas tiek medicinos, tiek odontologijos studentams, apima specialioji medicina, kaip tai suprantama pagal minėtą direktyvą, ir kad nustačius bendrą trečiąjį rengimo ciklą sukuriama bendra gydytojų ir stomatologų profesija.
- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo manymu, ginčijamame įsakyme numatyta burnos chirurgijos diplome nurodytos kompetencijos sritys apima tiek medicinos disciplinas, t. y. stomatologiją bei veido ir žandikaulių chirurgiją, tiek odontologijos disciplinas.
- 29 Anot šio teismo, atsižvelgiant į odontologijos studentų, kurie buvo atrinkti kaip tinkami gauti šį diplomą, pradinį rengimą ir tai, kad jie yra papildomai mokomi medicinos disciplinų, CNOM negali teigti, jog teisės aktų leidėjas padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai manė, kad odontologijos studentai per savo internatūros laikotarpį gali įgyti medicinos žinių, reikalingų veiksams, kurių jie yra mokomi, atlikti.
- 30 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, atsižvelgiant į Direktyvos 2005/36 36 straipsnį, gydytojo odontologo profesija grindžiama odontologiniu rengimu, numatytu tos direktyvos 34 straipsnyje, ir tai yra savita profesija, kuri skiriasi nuo bendro pobūdžio ar specializuotų medicinos profesijų. Taigi atsakymas į CNOM pateiktą ieškinio pagrindą priklauso nuo to, ar, pirma, pagal Direktyvą 2005/36 valstybei narei leidžiama numatyti bendrą kvalifikacinio rengimo kursą, kurį pabaigę gydytojai ir stomatologai įgytų tą pačią specializaciją, ir, antra, nuo to, ar šios direktyvos nuostatos, susijusios su medicinine specializacija, turi būti suprantamos kaip apimančios visą ar dalį burnos chirurgijos mokymo programos, aprašytos ginčijamo įsakymo priede.

31 Šiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

- „1) Ar Direktyvos 2005/36/EB 36 straipsnyje įtvirtintas gydytojo odontologo profesijos savitumo reikalavimas užkerta kelią numatyti trečiojo universitetinių studijų ciklo kvalifikacinį rengimą, kuris būtų bendras tiek medicinos, tiek odontologijos studentams?
- 2) Ar Direktyvos 2005/36/EB nuostatos, susijusios su medicinine specializacija, turi būti suprantamos taip, kad pagal jas draudžiama tokias disciplinas, kokios išvardytos [šio sprendimo 23 punkte], įtraukti į odontologinio rengimo programą“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 32 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyva 2005/36 turi būti aiškinama taip, kad pagal ją valstybei narei draudžiama numatyti specializuotą rengimą burnos chirurgijos srityje, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuris būtų bendras tiek asmenims, turintiems gydytojo odontologo diplomus, tiek asmenims, baigusiems tik bendrojo medicininio rengimo studijas.
- 33 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyva 2005/36 siekiama aiškiai atskirti gydytojo odontologo ir gydytojo profesijas (žr., kiek tai susiję su direktyvomis 78/686 ir 78/687, 2001 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-202/99, Rink. p. I-9319, 51 punktą ir 2003 m. spalio 17 d. Nutarties *Vogel*, C-35/02, Rink. p. I-12229, 33 punktą).
- 34 Remiantis Direktyvos 2005/36 36 straipsnio 2 dalimi, gydytojo odontologo profesija turi būti grindžiama pagrindiniu odontologiniu rengimu ir tai yra savita profesija, skirtinga nuo kitų bendrojo pobūdžio ar specializuotų medicinos profesijų. Norint užsiimti gydytojo odontologo veikla, būtina turėti Direktyvos 2005/36 V priedo 5.3.2 punkte nurodytą bendrą kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą – Prancūzijos Respublikoje tai valstybinis dantų chirurgo diplomas.
- 35 Vis dėlto pagrindinė byla susijusi ne su galimybės verstis profesija, kurią, kaip numatyta Direktyvoje 2005/36, galima įgyti pabaigus pagrindinio gydytojo odontologo rengimo studijas, sąlygomis, bet su galimybės užsiimti specializuota praktika burnos chirurgijos srityje sąlygomis.
- 36 Dėl specializuoto rengimo reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į Direktyvos 2005/36 25 straipsnio 1 dalį ir 35 straipsnio 1 dalį, į specializuoto medicininio rengimo studijas ir į specializuoto gydytojo odontologo rengimo studijas priimama tik sėkmingai baigus studijas atitinkamai per pagrindinio medicininio rengimo ciklą arba gydytojo odontologo pagrindinio rengimo ciklą.
- 37 Jei valstybės narės numatytas specializuoto rengimo ciklas pagal savo pavadinimą atitinka specializaciją, kuri šiai valstybei nurodyta Direktyvos 2005/36 V priedo 5.1.3 ar 5.3.3 punktuose medicinos ar odontologijos srityje, asmenys, neturintys atitinkamai pagrindinio medicininio rengimo įrodymo ar gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymo, arba, kai tai numatyta šiame priede, abiejų įrodymų, negali būti priimti į tokio rengimo studijas
- 38 Vis dėlto jei valstybė narė numato specializuotą rengimą, kuris pagal savo pavadinimą neatitinka Direktyvos 2005/36 V priede nurodytos specializacijos ir nesuteikia teisės įgyti šiame priede nurodytos kvalifikacijos, ši specializacija nėra laikoma rengimu, kaip tai suprantama pagal tos direktyvos 25 ir 35 straipsnius, todėl minėtoje direktyvoje neregamentuojamos priėmimo į taip numatyto rengimo studijas sąlygos ar jo turinys.

- 39 Šiomis aplinkybėmis pagal Direktyvą 2005/36 nedraudžiama tai, kad į specializuoto rengimo kurio pavadinimas neatitinka išvardytųjų jos V priede, studijas būtų priimti asmenys, baigę tik pagrindinio medicininio rengimo studijas, ir asmenys, sėkmingai baigę tik gydytojo odontologo pagrindinio rengimo studijas.
- 40 Tačiau, remiantis Direktyva 2005/36, baigus tokio minėtame V priede nenumatyto specializuoto rengimo, jei jis neatitinka šios direktyvos 24 ar 34 straipsniuose nustatytų reikalavimų, taikomų pagrindiniam medicininiam rengimui arba gydytojo odontologo pagrindiniam rengimui, studijas negali būti išduotas pagrindinio medicininio rengimo įrodymas ar gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymas.
- 41 Pagal Direktyvą 2005/36 asmeniui, neturinčiam pagrindinio medicininio rengimo įrodymo, draudžiama verstis gydytojo profesija ir atitinkamai asmeniui, neturinčiam gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymo – verstis gydytojo odontologo profesija.
- 42 Dėl specializuoto rengimo pavadinimų medicinos ir odontologijos srityse reikia pažymėti, kad Direktyvos 2005/36 V priede prie Prancūzijos Respublikos nenurodytas joks pavadinimas, kuris būtų susijęs su specializuotu rengimu dantų, burnos, veido ir žandikaulių chirurgijos srityje (pagrindinis medicininis rengimas ir stomatologinis rengimas) ar su rengimu burnos chirurgijos srityje. Vis dėlto prie šios valstybės narės minėtame priede kaip specializuotas medicininis rengimas nurodyti pavadinimai „chirurgie maxillo-faciale et stomatologie“ (veido bei žandikaulių chirurgija ir stomatologija) ir „stomatologie“ (stomatologija).
- 43 Darytina išvada, kad specializacija „burnos chirurgijos“ srityje, kuri nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal savo pavadinimą neatitinka prie Prancūzijos Respublikos išvardytųjų Direktyvos 2005/36 V priede.
- 44 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyva 2005/36 turi būti aiškinama taip, kad pagal ją valstybei narei nedraudžiama sukurti specializuoto rengimo ciklo tiek medicinos, tiek odontologijos srityse, kurio pavadinimas neatitinka prie šios valstybės narės išvardytųjų minėtos direktyvos V priede. Į tokio specializuoto rengimo studijas gali būti priimami tiek asmenys, baigę tik pagrindinio medicininio rengimo studijas, tiek asmenys, sėkmingai baigę tik gydytojo odontologo pagrindinio rengimo studijas.
- 45 Nacionalinis teismas turi patikrinti:
- ar baigus minėto specializuoto rengimo studijas, jei jos neatitinka šios direktyvos 24 ir 34 straipsniuose nustatytų reikalavimų, taikomų pagrindiniam medicininiam rengimui ir gydytojo odontologo pagrindiniam rengimui, nėra išduodamas pagrindinio medicininio rengimo įrodymas arba gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymas ir
 - ar baigus minėto specializuoto rengimo studijas įgyta kvalifikacija nesuteikia teisės verstis pagrindine gydytojo ar gydytojo odontologo profesija asmenims, neturintiems atitinkamai pagrindinio medicininio rengimo įrodymo ar gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymo.

Dėl antrojo klausimo

- 46 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Direktyva 2005/36 turi būti aiškinama taip, jog pagal ją draudžiama tai, kad medicinos sričiai priklausantys dalykai būtų specializuoto rengimo, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, dalis.
- 47 Iš pirmojo prejudicinio klausimo nagrinėjimo matyti, kad Direktyvoje 2005/36 nenustatytas konkretus specializuoto rengimo, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, turinys.

- 48 Bet kuriuo atveju, net jeigu atsižvelgiant į šią direktyvą gydytojo odontologo profesija, kaip pažymėta šio sprendimo 34 punkte, yra savita profesija, skirtinga nuo gydytojo profesijos, vis dėlto Direktyvos 2005/36 V priedo 5.3.1 punkte nurodyta studijų programa, kurią baigus išduodamas gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymas, apima ne tik konkrečiai su stomatologija susijusius dalykus, bet ir medicinos bei biologijos ir bendrosios medicinos dalykus.
- 49 Darytina išvada, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nesiekė, jog į gydytojo odontologo rengimą, neatsižvelgiant į tai, ar jis specializuotas, ar ne, nebūtų įtraukti medicinos dalykai.
- 50 Tokiomis aplinkybėmis į antrąją klausimą reikia atsakyti taip: Direktyva 2005/36 turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama medicinos srities dalykų įtraukti į specializuoto rengimo programą odontologijos srityje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurių patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. a) **2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, iš dalies pakeista 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją valstybei narei nedraudžiama sukurti specializuoto rengimo ciklo tiek medicinos, tiek odontologijos srityse, kurio pavadinimas neatitinka prie šios valstybės narės išvardytųjų minėtos direktyvos V priede. Į tokio specializuoto rengimo studijas gali būti priimami tiek asmenys, baigę tik pagrindinio medicininio rengimo studijas, tiek asmenys, sėkmingai baigę tik gydytojo odontologo pagrindinio rengimo studijas.**
- b) **Nacionalinis teismas turi patikrinti:**
 - ar baigus minėto specializuoto rengimo studijas, jei jos neatitinka šios direktyvos 24 ir 34 straipsniuose nustatytų reikalavimų, taikomų pagrindinėms medicinos studijoms ir gydytojo odontologo pagrindinėms studijoms, nėra išduodamas pagrindinio medicininio rengimo įrodymas arba gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymas ir
 - ar baigus minėto specializuoto rengimo studijas įgyta kvalifikacija nesuteikia teisės verstis pagrindine gydytojo ar gydytojo odontologo profesija asmenims, neturintiems atitinkamai pagrindinio medicininio rengimo įrodymo ar gydytojo odontologo pagrindinio rengimo įrodymo.
2. **Direktyva 2005/36, iš dalies pakeista Reglamentu Nr. 1137/2008, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama medicinos srities dalykų įtraukti į specializuoto rengimo programą odontologijos srityje.**

Parašai.